

HÁROMSZÁZ ÉVES
A MÁRIAGYŰDI KEGYSZOBOR

A MÁRIAGYŰDI KEGYHELY TÖRTÉNETE

Máriagyúd Magyarország egyik legősibb kegyhelye. Máriagyúdon vezetett keresztül az Eszéket Péccsel összekötő római út. A hegy alatti forrásnál állt az Istenanya szobra, melyet az itt élő keresztények állítottak. Honfoglaló őseink tőlük veszik át a Szűzanya tiszteletét.

A honfoglaláskor Etel vezér Eudu nevű fia azt a helyet, ahonnan e vidék meghódítását irányította, saját nevére nevezte el. (*Anonymustól tudjuk ezt.*) A latinus név a Gyödő, vagy Jödő nevet takarja, innen a ma használatos magyar Gyúd és a német, horvát Jud elnevezés.

A pécsváradi bencések 1006-ban kápolnát építettek a szobor fölé. 1148-ban II. GÉZA király, a görög császár elleni hadjárata során, itt kért segítséget a Szűzanyától, s ő nagyobbította meg az előzőleg megépített kápolnát.

1456-ban a szomszédos Göntéri dombon állítja fel KAPISZTRÁN SZENT JÁNOS a kereszties zászlót, majd az összegyűlt sereggel Mária oltalmát kérve innen vonul Zimony, majd Nándorfehérvár alá, hogy HUNYADI JÁNossal megívja győztes csatáját a török felett.

Az 1526-os mohácsi vész után, a török a templomot nem rombolta le, a gazdátlan épületet először a szerbek, majd a reformátusok istentisztelet céljára használták. A kegyhely sértetlenül átvészelte a török időköt, a Mária-szobor azonban eltűnt.

A török utáni időben csodás események történtek Máriagyúdon. A Boldogságos Szűz megjelent ISPÁNY MÁTYÁS és KOPICS JÁNOS siklósi lakosoknak, akik a hegyről munkából jöttek hazafelé. A Szűzanya kéri, hogy újra a katolikusoké legyen a templom. 1687-ben VECHI GÁBOR szigetvári várúr Lipót császár parancsára a templomot újra a katolikusok kezére adja.

Máriagyúd 1698-ban új kegyszobrot kapott Kaproncáról, amit a hívek nagy kegyelettel fogadtak.

BEVEZETŐ

Máriagyűd ősi kegyhelye az év minden napján várja a zarándokokat, hogy szívük terhét, kéréseiket és hálaadásaikat Mária anyai oltalmába helyezték.

A 2013-as esztendő kiemelkedő jelentőségű: a sok megpróbáltatáson átment Kegyszobor harmadik változata immár 300 éve ékesíti Mária szentélyét. Őseink hite és buzgósága – összekapcsolva múltat és jelent – bennünk is elevenen tartja Szent István királyunk bizodalalmát, s mi is személyes elkötelezettséggel ajánljuk magunkat a Szent Szűz oltalmába.

Az előkészület évében az egyéni imádságainkon túl alkalom nyílik a plébániaközösségekben imaórákat tartani, majd pedig egy-egy esperesi kerület nagyobb közössége találkozhat, és egyesítheti sok buzgó ember imáját, istendicsőítését és engesztelését. Ezeket a nagyszerű alkalmakat tartottuk szemünk előtt, amikor összeállítottuk ezt az imafüzetet, hogy – egyéni kezdeményezéseiteket el nem halványítva – kínáljunk egy lehetőséget a Máriagyűdre tekintő közösségi összejöveteleitekhez.

Ezzel a szándékkal adjuk kezetekbe néhány sarkalatos téma rövid kidolgozását, hogy imádságokkal, énekekkel kiegészítve, esetleg kiscsoportos beszélgetésben megtárgyalva azokat, szentgyónási lehetőséget is biztosítva, kisebb-nagyobb közösségben együtt álljunk az Úr elé, épülve egymás hitén és elkötelezett krisztusi életén.

Mária, a Hit Asszonya és az Evangelizáció Anyja vezessen minket ebben az ünnepi esztendőben, hogy egyre teljesebb közösségben legyünk Szent Fiával!

MÁRIAGYŰD, 2012. március 25-én,
az előkészület évének megnyitásakor

a Pécsi Egyházmegye Liturgikus Bizottsága

PLÉBÁNIAI MÁRIAGYŰD- IMATALÁLKOZÓ PROGRAMJA

A találkozó helye a plébániatemplom

Időtartama egy óra

1. Mária-ének
2. A plébános reverendában és fehér stólában vagy albában és fehér stólában kivonul a sekrestyéből
3. Keresztvetés, a hívek köszöntése, a program ismertetése
4. Egy zsoltár antifónás éneklése a szentek olvasmányos kötetéből: Szűz Mária miséihez közölt válaszos zsoltárokból
5. Egy evangéliumi részlet ünnepélyes felolvasása
6. Mária-ének éneklése
7. Egy felolvasó felolvassa a katekézist
8. Pár perc csend
9. Egyetemes könyörgések (5-8 könyörgés): a szövegüket a zsolozsmáskönyv Mária-zsolozsmáiból vegyük, a könyörgések után pedig a taizé-i Kyrie legyen az énekelt (!) válasz (*Kyrie, Kyrie, eleison!*)
10. Ismét pár perc csend
11. A Magnificat közös eléneklése gregorián dallammal a zsolozsmáskönyv szövege szerint
12. Mi Atyánk – énekelve
13. A plébános elimádkozza a hívekért való záró könyörgést: szövegét a Misekönyvből választja ki (*az ünnepélyes áldások után találhatóak*)
14. Áldás
15. Záró ének: Máriáról

A HIT TISZTASÁGA

Évszázadokon keresztül megvolt a keresztény igehirdetésnek és vallásgyakorlatnak az egysége, kizárólagossága, rendszeres ismételésben és így a legtöbb hívőnek nem okozott gondot a hit tisztaságának megőrzése és az aszerint való élet.

Manapság azonban különböző világvallások, vallási és álvallási mozgalmak, megújulási mozgalmak, szekták, önjelölt próféták és guruk kínálják vallási és hitbéli portékájukat, ami megzavarja a keresztény hívő embert. Lélekvándorlás, ezoterika, transzcendentális meditáció, isteni energia blokkok, spirituális gyógyítások, sámáni beavatkozások, jövendölések, boszorkányságok, sátánizmus, rontások, megszállottságok, angyalok és arkangyalok intelmei és beavatkozásai. Zavarodottságot keltő könyvek, füzetek, megnyilatkozások, előadássorozatok, vallásalapítások... Sokféle filozófiai rendszer is forgalomban van, (amelyek egy része nem is óhajt igény tartani semmiféle kritikára). Ezek a filozófiák sokszor nem kifejezetten vallásellenesek, inkább nem is törődnek semmiféle vallási kérdésfeltevessel. Mintha a vallásokat leírták volna...

Mi keresztények meg szeretnénk tartani hitünket és annak tisztaságát. Mit tehetünk ennek érdekében? A különféle vallási és álvallási rendszereknek, gondolatoknak, kiadványoknak olyan mennyisége önt el bennünket, hogy ezzel még egy szakteológus sem képes megbirkózni. Nem foglalkozhatunk ezzel naphosszat, a legtöbb hívő embernek nincs is meg az ehhez szükséges képzettsége, de ideje sem. Mégsem kell tanácstalannak és tétlenné lennünk. Jó sikerrel rövidre zárhatjuk e kérdés elméleti és gyakorlati megoldását.

+ + +

Először is azt kell tudatosítanunk, hogy a hit szónak többféle értelme van. A bibliában a bizalomnak, az odaadásnak, az engedelmességnek, a hűségnek és még elég sok mindennek a szinonimája. Hitnek nevezzük azt, hogy ha valamiről személyesen nem győződhetünk meg, kényte-

lenek vagyunk elfogadni másoknak a kutatását, okfejtését, beszámolóját, tanúságát. (A legtöbb tudományos megállapítást hittel kell elfogadnunk!) Jézus igehirdetéséről, tetteiről, feltámadásáról kénytelenek vagyunk elfogadni az apostolok, újszövetségi írók, evangélisták tanúságtételét. De hitnek mondjuk az igazságok rendszerét is (keresztény hit, katolikus hit). Nem csak valamit hiszünk, hanem valakiben-valamiben is hihetünk (egy pártban, egy gazdasági programban, a barátban, a házastársban, Istenben stb.). Ez nem azt jelenti, hogy elhisszük, hogy léteznek, azt tudjuk jól, Isten létét is aránylag nem nagy szellemi erőfeszítéssel be tudjuk bizonyítani, hanem azt jelenti, hogy cselekvő bizalmat szavazunk meg nekik, magunkévá tesszük.

A zsidók az ószövetségi törvényt kapták, a muszlimok úgy tartják, hogy a Koránt Allah adta nekik. Ez az ő kinyilatkoztatásuk, ennek elfogadása a hitük. Nekünk keresztényeknek azt kell vallanunk, hogy kinyilatkoztatásként nem valamit kaptunk az Istentől hanem Isten maga kínálkozik fel nekünk belsőleg, megbocsátó és megszentelő valóságában. Ennek a legalább valamennyire való elfogadása a hit. A keresztények tudják, hogy Isten nem valamiféle prófétai üzenettel jelentkezik nálunk, hanem személyesen (a második isteni személyen, a Fiún keresztül, a megtestesült Ige), belép hozzánk, egyszer s mindenkorra emberré lesz, és az ő befogadása a keresztény hit leglényegesebb értelme.

Azt is tudjuk, hogy Isten mindenkit üdvözíteni akar (1Tim2, 4-7) és ez az üdvösség nem egy kellemes klímájú, rózsaszínű mennyei birodalom, hanem Isten maga. A mindennapi társadalmi, gazdasági, kulturális, erkölcsi és (most e pillanatban mindegy hogy milyen) vallási döntésekben a bennünk élő Istenre mondunk igent vagy nemet. Az nem probléma hogy a kereszténység előtt, illetve annak nem ismeretében sokak előtt nem világos, hogy minden cselekedetünkkel Krisztusnak mondanak igent vagy nemet, hívők vagy negatív döntésükkel hitetlenek. („Uram, mikor láttunk éhesnek vagy szomjasnak, vándornak vagy mezítelenül, betegen vagy börtönben és nem szolgáltunk neked? Ő azonban így felel: Bizony mondom nektek: Amit nem tettetek eggyel is e legkisebbek közül, velem nem tettétek” Mt25, 44-45)

Ha a hit a nekünk és bennünk önközlő Istennek az elfogadása és befogadása, akkor ennek a befogadásnak a gyakorlása, a hit erősíté-

se, veretessé tétele és tisztítása. Az Egyház tanítása szerint, nagyon egyszerűen és praktikusán az imádság, a szentmisen való részvétel és az eukarisztia vétele kialakítja az u.n. „sensus fideit”, a „hitérzékét”, amellyel tanulás és utánanézés nélkül is „tudjuk”, érezzük hogy mi az ami összeegyeztethető a hitünkkel, és mi az, ami hamis. A hívőket a Szentlélek maga tanítja és vezeti be a „teljes igazságba” (Jn 6,13).

Valamennyire ez működik profán vonatkozásban is. Aki tud száz magyar népdalt, annak soha nem kell magyarázni, hogy mi az, hogy magyar. Aki megnézett már száz jó festményt, az mindig észreveszi a bővlít, a humbugot, a giccset.

A Szentlélek és a „hitgyakorlás” feltétlenül megőríz bennünket Istenben és a neki mondott igenben.

Imádság

HISZEK...

Uram, mindennap megadtad nekem a holnapra való kenyeret, akkor is, ha ma szegény vagyok – hiszek.

Uram, te mindig békét adtál nekem, akkor is, ha ma félelmeim vannak – hiszek.

Uram, ismételten megerősítettél engem, akkor is, ha most gyenge vagyok – hiszek.

Uram, aki gyakran megőriztél a támadásoktól, akkor is, ha most újra megtámadott vagyok – hiszek.

Uram, te utat mutattál mindig a következő nap felé, akkor is, ha az még el van rejtve előlem – hiszek.

Uram, sötétségemben újra meg újra fény gyújtották, akkor is, ha most besötétült előttem minden – hiszek.

Uram, te hűséges barátként álltál mellettem az árulókkal szemben – hiszek.

Uram, te teljesítetted ígéreteidet minden kételkedésem ellenére – hiszek.

Uram, te megszólaltál, amikor elérkezett az órád, akkor is, ha ma hallgatsz – hiszek.

Amen.

(A Pomeyroni St. Etienne du Gre nővéreinek liturgiájából)

AZ IMÁDSÁG

Kiról mondhatjuk, hogy imádkozik? Valószínűleg sokkal több ember imádkozik, mint aki tud erről – hiszen aki keresi az Istennel való kapcsolatot, vagy rátalál a Vele való egységre, az már imádkozik, még ha nem is tudatosan és formába öntötte teszi ezt. És valószínűleg kevesebb ember imádkozik, mint aki azt vallja magáról – mert aki csak ajkával tiszteli az Istent (vö. Mt 15,8) az nem jutott el az Istennel való igaz kapcsolatra. Ezért aki nem biztos még önmagában, és gyámoltalanul teszi meg lépéseit az Úr felé, az nyerjen bátorítást az Isten feléje áramló szeretetéből! Aki pedig túlzott magabiztossággal tekint magára, az legyen óvatosabb, alázatosabb és tovább-kereső, hogy a tévedést kizárva, bizonyossággal az Úr előtt tudja magát. – Egy előimádkozó rekedtre „imádkozta” magát, s a kérdésre, mi történt vele, ezt válaszolta: Hosszasan álltam a felolvasóállvány előtt, és imádkoztam, s így elment a hangom. Ezt a választ kapta: Ha a felolvasóállvány helyett az Isten előtt álltál volna, eredményesebb lett volna az imádságod!

Aki imádkozik, az Isten jelenlétében tudja magát. „Szüntelenül imádkozzatok!” (Lk 21,36; 1Tessz 5,17) Ez nem azt jelenti, hogy folyamatosan mormoljunk valamit, és állapotbeli kötelezettségeinket elhanyagolva költözzünk be egy templomba, és Nála töltsük egész földi életünket. De valami hasonlót jelent! Azt, hogy bármit teszünk, azzal a tudatos Órá figyelemmel tegyük, hogy a cselekvéseink is Őt dicsérik, és minden gondolatunk, szándékunk, igyekezetünk és tettünk Őeléje tárjon minket. S így folyamatosan úgy tudunk cselekedni, hogy tudjuk, az Ő jelenlétében élünk. Olyanná akarjuk formálni tetteinket, hogy azok megdicsőítsék Őt. A hála istendicsőítés – Jézus azt kérdezi a hálálkodó leprásra tekintve: „*Nem akadt más, csak ez az idegen, aki visszajött volna, hogy dicsőítse az Istent?*” (Lk 17,18)

Ezt a jelenlét-tudatot – tetteinken kívül – kifejezhetjük szóval, gondolattal és érzellemmel. Nem csak az imádkozik helyesen, aki másoktól tanult szöveget mond el, vagy a saját gondolatait ölti szavakba, hanem az is, aki az Ő jelenlétének érzését fogalmazza meg a szívében. Tehát érzelmeinkkel is eléje tárhatjuk magunkat. Kezdetben ezek az

érzelmeink a saját érzéseink megfogalmazásai lesznek, a fájdalomunkat, örömünket, vágyainkat fogjuk eléje tárni, és a belőlük fakadó kéréseinket fogjuk pontosítani általuk. De még ennél is örömtelibb lesz, amikor az Ő érzelmeire érzünk rá, és azt kezdjük sejteni, hogy miként ragadható meg az Isten szeretete, az Ő öröme és vágyakozása, amikor ránk tekint. Ekkor már egyre kevésbé forog magunk körül az imádságunk, és egyre inkább Őt szemléli, és az Ő magaslátát pályázza az ember.

Amikor imádkozunk, akkor is az Isten cselekszik bennünk! Az ember képtelen lenne kiemelni önmagát a mocsárból, s nem lenne képes felemelkedni Isten magaslátára. Mindezt az Isten teszi meg bennünk. *„Gyöngeségünkben segítségünkre siet a Lélek, mert még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk. A Lélek azonban maga jár közben értünk, szavakba nem önthető sóhajtozásokkal.”* (Róm 8,26)

A teremtett világ minden részecskéje arról tanúskodik, hogy az Isten nagyon komolyan vett minket. Különösképpen az a nagylelkűség mutat rá erre, hogy Isten magához emelte az embert, és arra hívott minket, hogy örök közösségben legyünk Vele. Szeretete megérint bennünket, átformál és továbbsugárzik mások felé, s közben bekapcsol minket az isteni áramlás állandó körforgásába. Amikor ennek a cirkulációnak tudatára ébredünk, akkor imádkozunk!

Vajon nehéz ebbe bekapcsolódnunk? Inkább azt mondom, hogy az esne nehezünkre, ha ki akarnánk ebből szállni! Hiszen az Isten emberszeretete magával ragad bennünket, és csak tudatos ellenkezéssel lennénk képesek kikapcsolni magunkat abból a megszentelő folyamatból, amibe Ő helyezett minket. *„Gyöngeségünkben segítségünkre siet a Lélek”*, és megteszi bennünk azt, amire mi képtelenek lennénk. És ez a Szeretet-áramlás csak a kifejezett elutasításunk esetén válik erőtlenné bennünk – akkor sem szűnik meg, mert az Isten jelenléte semmiképpen sem zárható ki az életünkből. De aki nem nyitott a Vele való kapcsolatra, abban nem válik hatékonyá a felkínált, de el nem fogadott kegyelem.

Hogyan tanulhatunk meg imádkozni? Ez a felkínált egység nem csak a Mennysors ajándéka lesz, ez már a földi életnek is magával ragadó ajándéka. Miként a szerelmes jegyespár odaadóan figyel egymásra, és mindent elkövetnek, hogy megismerjék egymás szándékát, és akarják azt teljesíteni – az Isten és ember kapcsolatban is ez a forró vágy köt

össze bennünket: szeretnénk minden időnket Nála tölteni, mindent együtt tenni Ővele, aki életünk része, a beteljesedése. És ez azzal kezdődik, hogy értjük egymás szavát. Kutatjuk, minek mi a jelentése. És a szavak egyszerre kevésnek bizonyulnak, és felváltja őket a csend, a közös csend, a mindennél beszédesebb hallgatás, az egymásra odahallgatás.

Isten beszél hozzánk! Aki nem hall, az nehezen tanul meg beszélni – aki nem hallja az Úr szavát, annak nehézséget jelent szólni Hozzá. Ezért azzal kell kezdeni az imádkozni tanulásunkat, hogy leülünk a Mester lábaihoz, és hallgatjuk Őt. Ha két ember dialógusa abból állna, hogy mindketten csak önmagukra figyelnének, és elbeszelnének egymás füle mellett, abból aligha lenne szeretetegység. Aki csak magára figyel, az sosem fogja megérteni a másikat. Az Isten és az ember párbeszéde úgy alakul ki, hogy Isten megszólította az embert. És addig beszélt hozzá, míg az ember megtanulta érteni a szavak jelentését, és egyszer, kissé bátoritanul, maga is megszólalt. Elkezdte visszamondani azt, amit hallott az őt szólító Istentől. Például azt, hogy „szeretlek téged”, vagy azt, hogy „gyönyörű vagy” – hasonlóan ahhoz, mint amikor a kicsi gyermek elkezd utánozni édesanyját, és megformálja első szótágjait, úgy, ahogy anyjától látja. Imádságunk visszatükrözi Isten szeretetét, amivel Ő szeret minket.

Vajon unalmas-e az imádság? Lehet-e unalmas a szerelmesek együttléte? Vajon várják-e, mikor ér véget egy közös kirándulás? Vajon fárasztja-e őket a közös jövő tervezgetése, a közös boldogságuk apró egységekénti felépítése, egymás ölelése? Ha igen, akkor elképzelhető, hogy az Isten és ember közössége is fárasztó és unalmas – de ha két egymást szerelemmel szerető ember elválaszthatatlan egységben kíván élni, akkor mennyivel inkább van ez így az Isten és az ember között, akit Isten örök szerelemmel foglalt le magának!

Mégis előfordul, hogy fárasztónak tartjuk az imádságot. Valami eltakarja szemünk és szívünk elől az Istennel-lét boldogságát. Valami megzavarja a vele való egység boldogságát. Nyilván csak a kísértés és a bűn lehet az, ami képes ebbe belezavarni. A kísértés, mely egy próbálkozás a gonoszlélek részéről, hátha el tud tántorítani az Istennel való szerelmes egységtől. Ennek a döntése még teljesen a kezünkben van. A bűn azonban alattomosabb támadó, mert ami elzárt engem az Istentől,

az most is elzár attól, hogy értsem szavát, hogy akarjak Vele együtt lenni. Ha tehát gátolva érezzük magunkat, mintha valami visszatartana attól, hogy az Úrral legyünk, akkor meg kell vallani bűnösségünket, és szentgyónást végezve kell kiengesztelődést kérnünk az Istentől. Nem csak akkor, ha súlyos bűn terheli lelkünket, hanem akkor is, ha bármi bűn akadályozná az Istentől nyert boldogság megélését. Ha van valami bennünk, ami „kicsapja a biztosítékot”, akkor azt ki kell zárni az életünkéből. És erre a belénk lopott szeretetlenségre az Isten végtelen szeretete a leghatékonyabb gyógyszer. És az a tudatos magatartás, amivel az Úr elé helyezkedünk akkor is, ha nincs hozzá sok kedvünk. Nem azért, mert értjük Őt, hanem azért, hogy megértsük – jóllehet egy nyelvet beszélünk, de pillanatnyilag még más dialektusban, és a nyelvi finomságokat csak odaadó türelemmel és gyakorlással lehet elsajátítani.

Imádság

URAM, TANÍTS MEG IMÁDKOZNI!

*Uram, Te nemcsak azért adtad a beszédet,
hogy hangokkal jelezzük,
ha éhség gyötör,
ha veszély környékezt,
ha valamit akarunk.
Lélek nélkül elképzelhetetlen a beszéd;
Te az emberi történelem kezdetére tetted,
mint a közösség jelét.*

*Uram, bevallom, ezt az ajándékot gyakran rosszra használtuk föl.
Bár szeretek beszélni, nem szeretek odafigyelni másra.
Azt akarom, hogy ő pattogjon az én szavamra,
de én megjátszom a süketet.
Visszaéltünk a beszéddel
belőle locsogás pletyka lett.
Te azt akartad, hogy mi emberek sokat beszélgessünk,
így tárulkozzunk ki egymás előtt,
gondolatainkat,
terveinket,
vágyainkat a másik elébe tárva,
míg ügyeliünk arra is,
amit ő mond, a gondjaira,
panaszára.*

*Te beszélgetni akartál,
minden kérdést meghallgattál és feleltél,
ha őszintén kérdeztünk.
Te némelyeket elutasítottál,
mert bár szavad eljutott a fülükbe,
szívüket bezárták előtte.
Te megtanítottál
hogy közvetlenül Atyánkhoz szóljunk,
Hozzá imádkozzunk.*

*Uram, ha az emberhez hozzátartozik a beszéd,
a keresztényekhez bizonyára az igaz beszéd,
vagy legalábbis, hogy törekszenek rá.
Nem ahogy
kereskedő beszél kereskedővel,
politikus a politikussal,
szerelmes a szerelmesével,
nem, egészen egyszerűen:
mint ember az emberrel.
Ahol ez nincs meg többé,
ahol már csak szigorúan előírt szavak
konganak,
ott a keresztény megszűnt magához ölelni a világot,
ott az ima fölfelé csengő monológ.*

*Uram, taníts meg az igazi beszélgetésre.
Nem arra az alkalmi szóvirág-cserére,
mely csupa mellébeszélés, elkendőzős.
Nem arra a szabvány-beszédre,
amely hamis szavakba rejti szándékát.
Hanem kimondani és meghallani mindazt,
ami leleplezi az igazságtalanságot,
rávilágít az igazságra,
elítéli a felszínességet és behatol a mélyre.
Taníts meg arra a beszélgetésre,
amely egyszerre ad és befogad.*

*Uram, add, hogy a hétköznapi forgatagában
el ne eresszük fülünk mellett a Te hívásodat
és el ne sikkasszuk a választ.
Szívünk, ajkunk, tetteink válaszát.
Mert nem csak nyelvvél, ajakkal szól az,
Aki Istennel beszél.*

Ámen

A SZENTGYÓNÁS

A szentgyónás a bűnbánat szentségének legszembetűnőbb része. Rendszerint kiengesztelődésként gondolunk rá, ami helyénvaló, de annál sokkal több is egyúttal. A bűnbánó nem csak a bűneit teszi le Isten előtt, nem csupán önmagát marcangolja bűnei, hibái boncolgatásával, hanem az utat is keresi, amely tovább vezeti őt az üdvösség útján. A szentgyónásban nemcsak a bűnbánatunkat fejezzük ki, miszerint elismerjük, hogy vétkeztünk, és ilyet soha többé, de azt is kimondjuk, hogy törekedni akarunk a jóra, vagyis hogy mindazt, amit Isten tőlünk kér, képességeink szerint megtegyük. Ezért a bűnbánat, és a szentgyónásra való készület fontos része a bűnök felismerése és felsorolása mellett jó tulajdonságaink, erényeink felmérése is. Hiszen nem egyszerűen szabadulni akarok, de épp a gyónáson keresztül a jóban is meg akarok erősödni – ehhez pedig ismernem kell a jó oldalamat is legalább annyira, mint a hibáimat, rossz tulajdonságaimat

ÍGY KÉSZÜLÜNK A SZENTGYÓNÁSRA

- A Szentlélek segítségét kérjük:
Szentlélek Úristen, add kegyelmedet, hogy bűneimet megismerjem, szívből megbánjam, és őszintén meggyónjam.
- Megvizsgáljuk lelkiismeretünket
Utoljára gyóntam:... Áldozni szoktam:... Bűneim...

(Valamelyik lelkitükör segítségével gondolatban szedd össze, és jegyezd meg, hogy milyen bűnökkel bántottad meg a jó Istent. Ha valamit meg akarsz kérdezni, akkor arra is készülj fel!)

- Megbánjuk bűneinket (Bánatimádság)
Istenem, szeretlek téged, ezért teljes szívemből bánom, hogy bűneimmel megbántottalak. Kérlek, bocsáss meg nekem. Ígérem, hogy ezentúl a jóra törekszem, és a bűnt kerülöm.

LELKITÜKRÖK

• Lelkitükör Isten tíz parancsolata alapján

1. Isten a teremtő, mennyei Atyám. – Szeretem-e Őt, és szívesen beszélgetek-e vele? Ismerem-e tanítását? Figyelek-e üzenetére? Őt szolgáлом-e étellel, tanulással? Szoktam-e rendszeresen imádkozni? *(Imádság elhanyagolása)*

2. Istenről tisztelettel és szeretettel beszéljünk. – Hogyan beszéltem róla? *(Káromkodás)*

3. Vasárnap az Úr napja. – Neki szentelem-e? Hogyan vettem részt a szentmisén? Szoktam-e áldozni? Hogyan töltöttem a vasárnapot? *(Misémulasztás)*

4. Szüleim Isten helyettesei. Ezért engedelmeskedünk, segítünk és örömet szerzünk nekik, imádkozunk értük. – Így szeretem-e őket? *(Engedetlenség, felelélés, megszorítás.)*

5. Isten testi és lelki életet adott nekünk. Ezért vigyázunk a magunk és mások életére. – Vigyáztam-e egészségemre? Jó voltam-e másokhoz? Segítettem-e nekik? *(Csúfolódás, verekedés, veszekedés, rosszra tanítás, közlekedési szabályok megsértése.)*

6. Légy szemérmes! Isten akarata, hogy testben-lélekben tisztán éljünk. – Ilyen voltam-e gondolataimban, szavaimban, cselekedeteimben? *(Szemérmetlenkedés.)*

7. Isten ránk bízta a világot. Azt kívánja, hogy becsületesen dolgozzunk, és becsüljük meg a magunk és mások tulajdonát. Vigyáztam-e a magam és mások holmijára? Adtam-e a magaméból más rászorulónak? Hogyan végeztem munkámat? *(Lopás, károkozás, kötelességmulasztás, lustaság.)*

8. Jézus azt akarja, hogy megbízhatóak legyünk, vigyázzunk a becsületre, mindenkiről szeretettel beszéljünk. – Megbízható, őszinte voltam-e? Megvédtem-e más becsületét? *(Hazugság, árulkodás, rágalmozás, titok kibeszélése.)*

9. Mennyei Atyánk azt akarja, hogy szüleink hűségesen szeressék egymást. – Örülök-e annak, hogy szüleim szeretik egymást? *(Békétlenség, pártoskodás a családban.)*

10. A jószívű és önzetlen ember kedves Isten előtt. – Mit teszek Jézus kedvéért? Milyenek a kívánságaim? *(Torkosság, irigység, önzés, góg.)*

• **Lelkitükör a szeretet parancsa alapján**

I. MENNYEI ATYÁMAT MINDENNÉL JOBBAN SZERETEM!

1. Hit: Ismerem-e Jézus tanítását? Figyelek-e Isten üzenetére? Szeretettel beszélek-e Istenről?
2. Imádság: Szívesen imádkozom-e minden nap? Odafigyelek-e imádság közben?
3. Szentmise: Szívesen járok-e szentmisére? Szoktam-e gyakran áldozni? Hogyan viselkedem a szentmisén? Mondom-e a közös imádságokat?
4. Bűnbánat: Töreksem-e hibáim kijavítására? Megbánom-e naponta bűneimet? Rendszeresen gyónok-e? Hogyan tartom meg a bűnbánati napokat? (*Péntek*)

II. SZERETEM EMBERTÁRSAIMAT, AHOGYAN JÉZUS SZERETETT MINKET!

1. Szüleim: Engedelmes vagyok-e? Szoktam-e segíteni, örömet szerezni? Megbízható vagyok-e?
2. Testvéreim, társaim: Jóindulatú és udvarias vagyok-e? Szoktam-e másoknak segíteni, örömet szerezni? Vigyázok-e mások holmijára? Szemérmes vagyok-e?
3. Közösség: Teljesítem-e kötelességeimet, vállalok-e közmunkát? Igazságos vagyok-e? Megbízható, becsületes vagyok-e? Békességes vagyok-e?
4. Egyház: Segítek-e másokat a kegyelmi életben? A hittantanulásban? Figyelek-e egyházi előjáróimra?

• **Lelkitükör a leggyakoribb „gyermekbűnök” szerint**

1. Nem imádkoztam (*reggel, este*). Rosszul imádkoztam. Hitem ellen beszéltem. Nem tanultam meg a hittant.
2. Káromkodtam. Átkozódtam. Szitkozódtam. Feleslegesen vagy hamisan (*hazugságra*) esküdtem. Szent dolgokkal tréfálkoztam
3. Szentmisét mulasztottam vagy elkéstem. Templomban rossz voltam.
4. Szüleimet megszorítottam. Nem engedelmeskedtem. Nem segítettem. Feleseltem. Nevelőimet kijátszottam.

5. Veszekedtem. Csúfolódtam. Verekedtem. Haragot tartottam. Más bűnre csábítottam. Egészségemre nem vigyáztam. Nem tartottam meg a közlekedési szabályokat.
6. Szemérmetlenül néztem. Szemérmetlenül beszéltem. Szemérmetlent játszottam.
7. Leckémet nem tanultam meg. Loptam. Csaltam. Kárt okoztam. Holmimra nem vigyáztam. Kötelességemet elmulasztottam.
8. Hazudtam. Árulkodtam. Rágalmaztam. Titkot elárultam.
9. Önző voltam. Elégedetlen voltam. Telhetetlen voltam. Irigy voltam. Hiú voltam. Öntelt voltam.
10. Nem törekedtem hibáimat kijavítani.

• **Lelkitükör fiatalok számára**

Mikor gyóntam utoljára? Milyen gyakran szoktam áldozni?

I. MENNYEI ATYÁMAT MINDENNÉL JOBBAN SZERETEM!

1. A hit: Töreksem-e hitünk tanítását jobban megismerni? Utána nézek-e a bennem felmerülő nehézségeknek? Figyelek-e Isten üzenetére? Olvasom-e naponta a Szentírást? Szeretettel beszélek-e Istenről, vallásról, Egyházamról?

2. Az imádság: Rendszeresen, szívesen és összeszedetten imádkozom-e? Részt veszek-e a közös imádságokban? Szoktam-e saját szavaimmal is imádkozni?

3. A szentmise: Szívesen és pontosan járok-e szentmisére? Tevékeny-e részvételem? Szoktam-e áldozni? Tudatosan követem-e Jézust? Segítségére vagyok-e másoknak, hogy részt tudjanak venni a vasárnapi szentmisén?

4. A bűnbánat: Komolyan töreksem-e hibáim kijavítására? Tudom-e fegyelmezni magamat, szavaimat, indulataimat? Egészséges-e életmódom, mértékletes vagyok-e? Megbánom-e naponta bűneimet? Meg tudok-e bocsánati másoknak? Hogyan tartom meg a bűnbánati napokat? Rendszeresen gyónok-e? Van-e lelkipapom, akitől tanácsot kérhetek?

II. SZERETEM EMBERTÁRSAIMAT, AHOGY JÉZUS SZERETETT MINKET!

1. A család: Megbecsülöm-e szüleimet? Segítetek-e nekik? Megbízhatnak-e bennem? Jó kapcsolatban vagyok-e velük? Nem akarom-e kihasználni őket? Elnéző vagyok-e gyengeségeik iránt?

2. A testvérek és társak: Jóindulatú, udvarias vagyok-e mindenkihez? Tudok-e megbocsátani? Okoztam-e kárt valakinek, jóvátettem-e? Vigyázok-e mások életére, becsületére, testi-lelki épségére és egészségére? Szereztem-e másoknak örömet? Szoktam-e másoknak segíteni? Megértő vagyok-e, törődöm-e mások bajával?

3. Jövendőbelim: Van-e bennem felelősségtudat? Nem éltem-e vissza mások bizalmával? Fegyelmezni tudom-e nemi ösztönömet? Kerülöm-e a bűnre vezető alkalmat?

4. A közösség: Becsülettel teljesítem-e kötelességeimet? Továbbképzem-e magamat? Részt veszek-e a közösség életében? Fejlesztmem-e képességeimet? Vállalok-e egyházi (társadalmi) munkát? Igazságos vagyok-e? Helyesen kezelem-e az anyagi javakat? Nem éltem-e vissza helyzetemmel? Megbízható, igazmondó vagyok-e? Beilleszkedek-e a közösségbe, elviselem-e az embereket, és én elviselhető vagyok-e?

5. Egyházam: Részt veszek-e a keresztény közösség életében? Milyen apostoli szolgálatokat vállalok? Segítetek-e másokat a kegyelmi életben? Tanúságtévő keresztény vagyok-e?

BŰNBOCSÁNAT

Térjete meg, és higgyetek az Evangéliumban! Ezzel a felszólítással kezdte tanítását Urunk, Jézus Krisztus. Erre a megtérésre minden kereszténynek, nap mint nap szüksége van. Jézus földi élete során nagyon sok bűnösnek megbocsátott. Apostolainak bűnbocsátó hatalmat adott.

A bűn nem magánügy. Aki bűnt követ el, nemcsak Isten ellen vét, de a közösségen is sebet üt. A bűnbocsátnak kettős hatása van. A bűnbánót kiengeszteli Istennel, és orvosolja azokat a sebeket, amelyeket a keresztény közösségen ejtett.

(A lelkítükrök a <http://stephenchurch.org/gyonas.htm>-ről származnak.)

Imádság

Gondolkodni az életem eseményeiről. –
„mindig és szívesen.”
Átbeszélgetni a barátommal a belső dolgaimat. –
„Nyitott vagyok rá.”
Sajnálkozni az elrontott helyzeten. –
„Lehet, de úgysem tudok már változtatni.”
Zavartan tépelődni a hibás lépéseimen. –
„Valahogy ki kell mászni.”
Vágyani egy valódi felszabadult érzésre. –
„De jó lenne végre elérni!”
Bánkódni a lehetetlen kapcsolataimon. –
„Valahogy ki kell mászni.”
Már észre sem venni berögződött bűneimet. –
„Ilyen vagyok és kész”
Tesztekkel kutatni az önismeretet. –
„Érdekes mindegyikben magamra ismerek.”
Sodródni az eseményekkel. –
„Mindenki ezt csinálja.”
Vágyakozni a újrakezdésre. –
„De hogyan fogjak hozzá?”

Szentlélek Isten!

Nyisd meg szívemet, és tégy erőssé a bűn elleni küzdelemben!

Add, hogy felismerjem a mindennapjaimban

az Atya személyes jelenlétét!

Segíts, hogy készségesen fogadjam be Jézust

életem középpontjába!

Szeretnék nyitott lélekkel, tisztán és elkötelezetten élni.

Ámen.

A SZENTÍRÁS

Hogyan ismertük meg Istent? Beszéltek róla a szüleink, barátaink, tanított róla az egyház. Honnan ismeri Istent az egyház? Egyik nemzedék a másiknak átadta, mit mondott és mit tett Isten egykor a történelemben, amikor feltárulkozott a választott népnek, majd pedig az apostoloknak.

A hitünk tehát a történelemben gyökerezik. Isten egykor meghívta Ábrahámot, hogy figyeljen rá, bízson benne. Ő és az utódaiból lett választott nép azután sokszor és sokféle módon megtapasztalta Isten cselekedeteit és szavait.

Istennek ezt a feltárulkozását nevezzük kinyilatkoztatásnak. A kinyilatkoztatás lassan ment végbe: Isten lépésről lépésre, új és új helyzetekben mutatta meg önmagát. Sok száz év alatt csiszolódott tapasztalatuk Istenről. Próféták és tanítók segítettek helyesen értelmezni a történeteket. Ez volt a régi szövetség ideje.

Isten azonban még közelebb akart jönni hozzánk. A végtelen, mindenható Teremtő meg akarta mutatni, mennyire szeret minket, ezért a názareti Jézusban emberré lett. Az ő szavaiban és tetteiben, értünk vállalt halálában és feltámadásában egészen kézzelfoghatóvá tette önmagát és velünk kapcsolatos szándékait. Minderről Jézus tanítványainak közössége, főként az apostolok tanúskodtak. Ez az új szövetség ideje, amely a mai napig is tart. A keresztség által minden hívő Jézus tanítványa lesz: szavait hallgatjuk, tetteit megtapasztaljuk, ígéreteinek beteljesedését várjuk.

Mindaz, amit a választott nép a maga hosszú történelmében Istenről megtapasztalt, Jézusban érte el célját és beteljesedését. Utólag kiderült, hogy az egész Ószövetség rá mutatott.

Ez a történet tehát, amely Ábrahámotól az apostolokig tartott, Isten megismerésének a története volt. Amit Istenről tudunk, ebből a történetből tudjuk.

Ezt a történetet beszéli el kétezer éve az egyház, és nemcsak elbeszéli, de értelmezi is a számunkra: a mi nyelvünkön, a mi korunk kifejezésében elmondja nekünk, amit a kinyilatkoztatás történetéből Istenről és önmagunkról megértettünk.

A hit tanítása nem más, mint a kinyilatkoztatás megértése. Istenről nem mondhatunk se többet, se kevesebbet, se mást, mint amit Ő elmondott és megmutatott önmagából.

Nagyon kell tehát vigyáznunk erre a történetre: semmi lényeges el ne vesszen belőle, semmi fontos meg ne változzon benne, semminek az értelme el ne torzuljon.

Tudták ezt jól azok is, akik e történeteket átélték vagy őseik elbeszéléséből megismerték. Ezért leírták a hagyományt, így tették közkinccsé, így gondoskodtak arról, hogy az utánuk jövő nemzedékek is megismerjék. Ezek az írások segítettek az emlékezésben, később pedig, amikor már mind meghaltak, akik a történeteket átélték, ezek maradtak a legfontosabb emlékek, az ősi, hiteles elbeszélések.

Ezekből a kisebb-nagyobb írásokból lett a szent iratok gyűjteménye, a Biblia – vagy ahogyan magyarul nevezzük: a Szentírás. Valahányszor ma olvasunk belőle, felidézi nekünk Isten feltárulkozását a régmúlt időben, és emlékeztet minket arra: Ő ma is ugyanazt mondja nekünk, ugyanúgy cselekszik velünk, mint egykor tette népe körében és Jézus életében.

A Szentírás az a híd, amely a hit eredeti tanúihoz, legfőként az apostolokhoz vezet minket.

A Bibliát ma egyetlen könyvben adják ki, de ez a könyv valójában könyvek gyűjteménye. A benne levő iratok különböző korokban keletkeztek, más és már írta őket – sok esetben ma már azt sem tudjuk, ki volt az írójuk, és mikor készült az írása.

A Biblia szerzői még nem olyanok voltak, mint a mi korunk írói: nem önmagukat akarták kifejezni, nem önmaguknak akartak nevet szerezni. Ők olyan műveket akartak készíteni, amikben Isten népe ráismer a hitére, amiket használni tudnak a tanításra, imádságra. Munkájukat a Szentlélek ihlette, ezért írásaikat sugalmazottnak nevezzük. Műveiket a közösség elismerte, hitelesnek fogadta el és hittel olvasta – ezzel bekerültek a kánonba, tehát azon könyvek listájába, amiket Izrael népe, majd a keresztény egyház a hit mércéjének, igaz tanításnak fogad el.

A katolikus kánonba 46 ószövetségi és 27 újszövetségi irat tartozik. Az ószövetségi könyvek a zsidók és a keresztények közös hitbéli öröksége: a zsidók és a protestáns keresztények azonban a katolikus kánon 46 könyvéből csak 39-et ismernek el szent iratoknak.

Az újszövetségi írásokat a keresztények egységesen a hit mércéjének tartják. Ezeket viszont a zsidók nem fogadják el szent iratoknak, hiszen ők egyenlőre Jézust sem ismerik el Isten Fiának és a világ megváltójának.

A Biblia könyvei tehát a hitünk legfőbb, leghitelesebb táplálói: olvasásuk többet ér bármi másnál, mert ezekben a könyvekben a hit eredeti tapasztalata van, mert ezeket a könyveket a Szentlélek ihlette, és mert ezeket a könyveket az egyház kezdettől fogva a hit mércéjeként állította maga elé.

A Szentírás könyveit Isten népe, tehát Izrael és az egyház írta, de művében felismerte Isten szavát, ezért letelepedett mellé, hogy azóta is hittel és nyitott szívvel hallgassa. Mivel a Bibliának ilyen nagy szerepe van a hitben, azért egyetlen keresztény hitéletéből sem hiányozhat a Szentírás hallgatása és rendszeres olvasása.

A Szentírás könyvei tehát megbízhatóan tanítanak Istenről, de ezt az állítást jó kell értenünk!

Először is meg kell fontolnunk, hogy sok esetben a Biblia ugyanazt az eseményt több oldalról is elbeszéli. Több szem többet lát. Az elbeszélések más-más hangsúlyoznak, új szempontból látják és láttatják a történeteket. Jézusról például egyenesen négy evangélium beszél, és mindegyikük árnyalja, gazdagítja a róla alkotott képet. A Szentírás könyveit tehát mindig egymással és az egyház tanításával egységben kell olvasnunk: nem szabad kiragadnunk belőlük részeket, mert ez tévútra vezetne minket.

Másrészt a Biblia könyveit mindig annak kell olvasnunk, aminek írták! Ami példázat, az nem tudósítás. Ami költemény, az nem fizikai vagy kémiai értekezés. Sok félreértés adódott már abból, hogy nem ismerték fel a bibliai szövegek műfaját, és szó szerint vettek olyan részeket, amelyek példázatok vagy költemények. Bizony meg kell ismernünk a Szentírás „nyelvét”, azt, ahogyan gondolkodik, kifejezi önmagát – de ha figyelmesen olvassuk, ha érdeklődünk a Biblia világa iránt, ha szívesen hallgatjuk, ahogyan a Szentírást hozzáértők magyarázzák, akkor ezt a jártasságot is megszerezzük, és kinyílik előttünk a világ legszebb, legfontosabb könyvének világa.

A Szentírás könyveit sokféleképpen olvashatjuk. Egy a fontos: a Biblia szavát mindig figyelemmel, nyitott szívvel, imádságos lélekkel

hallgassuk. Belőle mindig egy régen élt testvérünk szól hozzánk: ő tesz nekünk tanúságot arról, amit látott, hallott, megértett. Szavait a Szentlélek ihlette, az a Lélek, aki bennünk is felkelti a szövegben elüthetett gondolatokat, szándékokat. Ha megtaláltuk a közösséget a Biblia szavával, azt is megértjük, hogy itt és most mit jelentenek ezek a szavak: mit tesz vagy mit akar tenni Isten velünk és közöttünk, mit vár tőlünk, mire int, mivel vigasztal, mitől óv, mire buzdít – egy szóval: a hívó olvasás vagy hallgatás által életre kelnek a Szentírás részei.

Kerítsünk tehát alkalmat a Biblia olvasására. A vasárnapi szentmisére készülve például érdemes még otthon elolvasnunk a szentmise olvasmányait, és egy kis időt szánnunk arra, hogy elgondolkodjunk rajtuk.

Vegyük le a Bibliát a polcra, és tartsuk az asztalunkon vagy az ágyunk mellett, hogy időről időre bele-beleolvassunk, napi imádságainkat pedig egy-egy rövid részlete kísérelje.

Álljunk neki módszeresen végigolvasni az egész Szentírást: csak egy kis kitartás kell hozzá, és idővel minden könyvén végigérünk.

Családi ünnepeinket, esetleg közös étkezéseinket kíséreljük a Szentírás szavával: hangozzék el belőlük egy-egy rövid gondolat, bátorító szó vagy megfontolandó bölcsesség – hiszen a Biblia tele van ilyenekkel, és tudjuk: egy-egy jó szó az embert egész életén át elkíséri.

Imádság

„Aki nem ismeri a Szentírást, nem ismeri Krisztust.” (Szent Jeromos)

Uram, Jézus Krisztus! Nap mint nap szomjazok igazságodra, készséges szívvel hallgatlak téged, aki utat mutatsz számomra. Tanulékony lélekkel figyelek rád és kifejezem készségemet, hogy tanításod szerint akarok élni. Alakítsd át életemet a te éltető és üdvösségre vezető igazságoddal! Ámen.

Istenünk: Te vagy az időeknek Ura. Te vagy az Úr az egész teremtett világ felett. Életünk napjainak számát Te méred ki. Te adsz nekünk lehetőséget, hogy amíg ebben a világban élünk, azokat a kincseket keressük, amelyek soha el nem múlnak. Tégy minket készségessé, hogy tekintetünket mindig az égre emeljük. Mulandó ez a föld, ez a világ: add, hogy megértjük Igéd igazságát. Ámen.

Mindenható Istenünk, te azt akarod, hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére. Tekints a sok aratnivalóra, mindazokra, akik szomjaznak az evangélium igaz tanítását és küldj munkásokat, hogy mindenkihez eljusson Jézus Krisztus örömhíre! Táplálj minket, Urunk, Igédde és Testedde! Gyűjtsön össze és formáljon minket egy közösséggé az igazság tanítása és támogasson bennünket a szentségek ereje, hogy előbbre jussunk az üdvösség és a szeretet útján! Segíts minket, hogy Krisztus evangéliumához méltóan éljünk! Ámen.

AZ EGYHÁZAM

– KRISZTUS MISZTIKUS TESTÉNEK JEGYEI

I. BEVEZETŐ MEGFONTOLÁSOK

1. Amikor az egyházat akarjuk megismerni, tanulni róla, amikor szemléljük, Isten csodálatos misztériumát szemléljük, aki Otthonunk és Anyánk. Ha pusztán titokról beszélénk az Egyházzal kapcsolatban, talán gondolni lehetne, teljes egészében megismerhető, értelmünkkel átlátható. De itt misztériumról van szó – ami valamilyen mértékben hordozza a titok jegyeit – de sokkal inkább bátor kapcsolatot kíván a tagjaitól, de az Őt kívülről szemlélőktől is. Teljesen személyes, odaadó kapcsolatot. Csak a személyes kapcsolat által ismerhető meg jól.

2. Szeretettel szemléljük, mint ahogyan Édesanyánkat, akit szeretünk, mert az életünket köszönhetjük Neki. És azt, hogy megtanított szeretni, szolgálni, az életet méltósággal élni, emberi kapcsolatainkat éltetni, a megszerzett ismereteinket, tudásunkat megfelelően összerendezni, hogy azok ténylegesen bölcsességre és boldog életre vezessenek.

3. Egyházunkat, annak ismertetőjegyeit innen, a *misztérium* oldaláról érthetjük meg. A kapcsolatból. Egyébként sokat tanulhatunk az Egyház történelméről, teológiájáról, tevékenységéről, de nem biztos, hogy jól ismerjük meg, és főleg nem, hogy benne otthon éreznénk magunkat.

4. Ugyanis a pusztán emberi megfontolások nem írják le – még szégyenesen sem – az Egyház lényegét. Csak állítanak róla valamit. Talán még igaz is az állítás tartalma, de mindenképpen töredékes.

5. Ugyancsak elgondolkodtató fölismerés az is, hogy ezek a jegyek nem rajtunk – az Egyház tagjain – kívül létező tulajdonságok, hanem – bár egyértelműen a Szentlélek működése által – bennünk valósulnak meg. A mi személyes istenkapcsolatunkon keresztül. Hogyan tekintem önmagam, önmagam életét, a szeretteimet, Egyházamat, egyházmegyémet, a helyi egyházi közösségemet és annak minden egyes tagját, és benne szeretetből végzett szolgálatomat.

6. Egyházunk lényegi ismertető jegyei nem egyszerűen *jellemzői* an-

nak. Nem csak leírják – milyen, hogyan működik – hanem létre is hozzák, hatékonyan megvalósítják Egyházunk célját, lényegét.

II. MI AZ EGYHÁZ – AZ EGYHÁZ SZÜLETÉSE

1. Az Egyházat az Isten a teremtés kezdetén alkotta meg, mint az üdvösség eszközét minden nép és nemzet számára. (vö. LG 2) Jó tudni, hogy Istenünk az Ő szerető jóságából már ott ajándékot, mégpedig az üdvösség ajándékát készítette mindannyiunk számára. Mert Ő nem szűnik meg saját életével ajándékozni, táplálni – testi, lelki, szellemi, érzelmi táplálékkal – akiket gyermekeiként szeret.

2. Az egyház számtalan előképével találkozhatunk az emberi történelemben, az Ószövetség történeteiben, képeiben, az előképekben. Ezek az előképek az Egyház egy-egy lényegi tulajdonságát tárják elénk, a maguk töredékességével együtt. Mígnem el nem érkezik a beteljesülés Jézus Krisztus személyében, tanításában megváltó áldozatában. (vö. Zsid 1,2)

3. Jézus Krisztus az Atya küldöttként, engedelmes Fiaként (vö. Fil 2,5-11) megtestesülésével belépett az ember világába. Beteljesítve a próféták ígérését, önmagával betöltve az emberiség vágyakozását, és új – tiszta, Istenre irányuló – vágyakat ültetve el az emberek szívébe.

4. A szó-tett egységével meghirdeti Isten Országát, és annak törvényeit, meghívást adva ennek az új, Éltre vezető tanításnak a befogadására. Mint a *Próféta* és mint az *Új Törvényhozó* beszél a boldogságokról, a gondviselésről, az ellenség szeretetéről (vö. Mt 5,1-48), az odaadott és a megtalált életről, követésének feltételeiről (vö. Mt 10,38), az áldozatról: *a kényér és a bor új szövetségéről* (vö. Lk 22,21), a Lélek által születő teremtő egységről, az Atya irgalmáról, az Atyával való *benne-lakásról* (vö. Jn 14,23), halálról és az örök életre feltámadásról.

5. Jézus Krisztus tanítványokat gyűjt maga köré, akiknek a vele való személyes kapcsolat által átadja az Atyától való küldetésének lényegét Isten atyaságáról, szeretetéről, az ember méltóságáról, a szeretet önmagát kiüresítő, áldozatul adó valóságáról. A Jézussal és küldetésével való személyes kapcsolat teljesen megérinti és átformálja a tanítványokat, új identitást adva nekik. De átformálja a tanítványok közötti kapcsolatot is. Ők már Krisztusban ismerik, fogadják el egymást, lesznek *Izrael új közösségnek* a tagjai.

6. Jézus Krisztus az Atya iránti szeretet és engedelmességből fölládozza az életét. Meghal. Életét adja övéért! Igaz főpapként bemutatott személyes áldozatával – ahol Ő maga az áldozat, az oltár és a főpap – megváltja a világot. Életet ad a világnak. Mert az Atya életre támasztja az ő *Igazát*, és mindazokat, akik hisznek Benne.

7. Jézus áldozata hozza létre az Egyházat, és élteni azt a megígért, az Atyától elküldött Lelkével, a kereszten oldalából kifolyó vér és víz szentségeivel. Ez az áldozat ad új és igaz értelmet annak a tanításnak, mely az Atyától való, és ad erőt a küldetés teljesítéséhez. A föltámasztással való találkozás teszi őket hirdetőivé mindannak, amit láttak és tapasztaltak. Ők pedig elmennek a világ végére, hogy tanítsanak és kereszteljenek. Azzal a bizonyossággal, Ő velük van minden nap a világ végezetéig (*vö. Mt 28,18-20*).

8. Az apostolok mentek és hirdették az Örömhírt, a közösségek élére – mely közösségek Jézusnak, a *Krisztusnak*, az Ő személyének, tanításának a befogadása, a benne való hit által jöttek létre – vezetőket állítottak. Kialakították azokat a Törvényeket, melyek a közösség életét az Isten Országá szerint alakítják.

9. Kialakulnak az intézmények, melyek eszköz-szerűen az evangélium adott kultúrában való hatékony hirdetését szolgálják. Mintegy részesei és a hit által formálói is a kultúrának.

10. Az Egyháznak a világban való jelenléte minden korban elemi erővel igényli a szüntelen megújulás szükségességét. A megújulás visszatérés Jézus Krisztus személyéhez, az ő elevenítő és erőt adó tanításához. Ez személyes és közösségi feladat is egyszerre. De ez adja meg az egyén, a közösség számára isten fiainak a szabadságát és örömét.

11. Mindazok, akik számára a Krisztushoz tartozó egyének és közösségek élete vonzó, és csatlakozni akarnak az Egyház közösségéhez. Az Egyház ennek a kiérlelt, kialakított, de mégis személyes útnak a bejárását kínálja föl, hogy az Egyház egészébe – liturgiájába, tanúságtételébe, szolgálatába, közösségébe – nyerjenek beavatást. A beavatás a beavató szentségek által mindig a *teljes Krisztusba olt* be, hogy az üdvösség műve folytatódjék és megvalósuljon Isten misztériuma: *Az Atya akarata az, hogy minden ember üdvözüljön!* (1Tim 2,3-4).

III. PASZTORÁL-BIBLIAI MEGFONTOLÁSOK: AZ EGYHÁZ – JÉZUS KRISZTUS MISZTIKUS TESTE

1. Az Egyház Jézus Krisztusnak önmagát feláldozó áldozatából született meg, így ezért is méltán nevezhető az Egyház az Ő saját testének (vö. 1Kor 12,12-31). Eucharisztikus Test, mert a szentmise – a kenyér és a bor – hálaáldozata teszi jelenvalóvá a benne hívők számára, mindazt, amit ez az önfeláldozás eredményez. Misztikus Test, mert a tagok számára az életet és az életben való növekedést jelenti. De Misztikus ez a test az együvé tartozás tapasztalata miatt is. *Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele.* (vö. 1Kor 12,26)

2. A vasárnapról-vasárnapra megünnepelt eucharisztia – az Ige hallgatása, a megtört kenyérben való részesedés – ébreszt annak tudatára, hogy Krisztus Testének tagjai vagyunk: *A kenyér, melyet megtöriünk, már Krisztus testében való részesedés? Mi ugyanis sokan egy kenyér, egy test vagyunk!* (1Kor 10,16). Ez a tény a létünket alapvetően meghatározó valóság! A Krisztussal való egységünket egészen reális, konkrét módon kell értenünk: valóságosan az Ő tagjai vagyunk! Egy test vagyunk (1Kor 12,12), egymásnak tagjai (Róm 12,5).

3. Ezt a közösséget nem emberi megfontolás, hanem a keresztség és az eucharisztia hozza létre, teremti meg. Jézus teste körül valósul meg azoknak az embereknek az egysége, akik meghívást kapnak a hozzá való csatlakozásra.

4. Az Egyházban a Szentlélek adományai alapján minden tagnak megvan a különleges, senki mással és semmi mással nem helyettesíthető szerepe. Az adományokat az egyén kapja a közösség javára, hogy szolgáljon azokkal. Ebben emelkedik ki az Egyház tagjainak a felelőssége, a szolidaritás, az életközösség, megélése, a világ eseményeinek az előmozdítása. Mind a közösségen belül, mind pedig az Egyház missziójában.

5. Jézus Krisztus a Misztikus Testnek, az Egyház feje (vö. 1Kor 12). Jézus Krisztus főségének elismerése által a keresztség, az Eucharisztia, a Szentlélek működésének befogadása által új emberré, a Szentlélek templomaivá, új egyetlen néppé válunk (1Pét 2,9-10). Krisztus Lelke bontja ki és fejt ki az Egyház misztériumát a tagok és a világ számára.

6. Ezt az isteni jövőbeli valóságot a hit cselekedetei révén – töredékesen ugyan – de a reményben szemléljük, és várjuk reményünk beteljesülését, a *színről-színre való látást* (vö. 1Kor 13,12), *amikor gyarló testünket, hasonlóvá teszi az Ő megdicsőült testéhez* (vö. Fil 3,21).

IV. AZ EGYHÁZ CSELEKVÉSÉNEK FORMÁI – AZ ISTEN ORSZÁGÁNAK SZOLGÁLATA

Az Egyház az Isten Országá hirdetésében, az emberek üdvösségének szolgálatában az emberi élet minden területét átfogja. Fontosnak tartja, értékeli, és a maga szentségi erejével formálja is azt. Ez egyszerre jelenti az Egyház lényegi – a közösségre irányuló – feladatainak a hit rendje szerinti megvalósítását, annak gazdagítását, ugyanakkor a Krisztus személyét még nem ismerő emberek, közösségek, népek felé az üdvösség meghirdetését.

Ez a tevékenység néhány terület megjelenítésével válik valósággá, mely területek által az Egyház ez emberek számára fölismerhetővé teszi a maga üdvösséget eredményező ajándékait. Ezek a területek kölcsönösen átjárják, feltételezik, kiegészítik és hitelesítik egymást. Lényegileg azonban a liturgiára irányulva, a liturgia ünneplésében nyerik el igazi értelmüket és értéküket. Hiszen a liturgia az Egyház semmihez sem hasonlítható legfőbb tevékenysége. (vö. SC 7.). A következő megnyilvánulási formákat jelenít meg az Egyház a világban:

1. Liturgia: a hitünket a liturgia örök jelenében ünnepeljük. Ahogyan ismerünk, ahogyan imádkozunk, ahogyan cselekszünk, ahogyan a közösségi életünket éljük, ahogyan szolgáljuk a testvéreinket, úgy tudjuk ünnepelni Krisztussal, a Főpappal az Atya irgalmát és az ember üdvösségét. A liturgiából erőt és küldetést merítve végzi az Egyház gyermekeiben tovább a megszentelés szolgálatát.

2. Martyria: a hitet az egyház gyermekei a szóbeli igehirdetésük és életük tanúságának jelével hirdetik meg. A reményben, az örömben, az állhatatosságban. A szó és a tett egységében.

3. Diakonia: a hit örömét és erejét a szolgálat jelében teszi jelenvalóvá meg a keresztyény közösség. A szeretet cselekedetei gyakorlása révén. A Krisztustól tanult *megtestesülési gesztus* (vö. Jn 1,14) megélése által vállalva a szolidaritást a bármilyen szempontból is a szegénység terhé hordozókkal.

4. Koinonia: a hitnek az elsődleges megtapasztalási és értelmezési lehetősége a keresztyény közösségben születhetik meg. Mind a tagok, mind pedig a kívülállók számára. Egyre inkább az egyetlen – az emberek által is elfogadott – hiteles értelmezési közege a szeretetnek, az hűségnek, a szövetségnek, a megbocsátásnak kiengesztelődésnek, az újra kezdés lehetősége mibenlétének, a szabadságnak, az értelemnek, az életnek, a jövőnek, a reménynek, az üdvösségnek.

V. JÉZUS KRISZTUS MISZTIKUS TESTÉNEK JEGYEI

Mindezeket a feladatokat, melyeket az Egyház megnyilvánulási formái jelenítenek meg, az Egyház mégsem pusztán a funkció, a tevékenység oldaláról éli meg, hanem sokkal inkább az Egyház lényegéből fakadó és forrászó jelként. Hatékony, prófétai jelként, mely nem csak jelez, rámutat valamire, hanem létre is hozza azt. Az Egyháznak ezeket a prófétai jeleit valljuk meg vasárnapról-vasárnapra az Egyház hitvallásában. *Hiszünk az egy, szent, katolikus, apostoli Anyaszentegyházban.* Az egyén és a közösség hitének a belső dinamikájával tesszük ezt, amit a *Katolikus Egyház Katekizmusa* a hitvallásról szóló rész címeként így fogalmaz meg: *hiszek – hiszünk.* (vö. KEK 26)

1. Egy

1. Hisszük ez egy egyszerre jelent egyetlenséget a megváltás művében és jelent egy Istentől akart és szándékolt egységet, harmóniát is a teremtett világban. Az egyetlenség vonatkozik a megváltás teljességére és egyetemes, mindenkire és mindenre érvényes voltára. Jézus Krisztus az egyetlen Megváltó, *nincs más név az ég alatt* (vö. *ApCsel 4,12*) Ő a megváltásnak hordozását, hirdetését, folytatását a Katolikus Egyházára bízta, *benne áll fönn* (vö. KEK 816).

2. Az Egyház egyetlen volta nem pusztán döntés, demokratikus megfontolás, vagy valamiféle praktikum kérdése lenne. A Kinyilatkoztatás elszakíthatatlan lényege és része. Mindaz, amit tanít, vagy kötelezően hinni a hívek elé tár, az szerves egészében, teljességében és épségében az üdvösséget érinti és eredményezi.

3. Az Egyház egysége szentségi természetű. A Szentlélek erejéből a szentségek – keresztség, bérmálás, eucharisztia – teremtik meg és tartják fenn, újítják meg a tagokat – bűnbocsánat szentsége, betegek szentsége – és részesítik őket az egyház küldetésében – egyházi rend, házasság.

4. Ez a szentségi valóság nyújt alapot a keresztségben önmagukat Krisztushoz elkötelezők számára, hogy elfogadják, szeressék egymást. Ez a fölismerés fölötté áll minden emberi megfontoláson. A föltámadás reményéből forrásózik, *ezentúl nem tekintünk senkit pusztán emberi szempontból* (vö. *2Kor 5,16*).

5. Kerülve ugyan a leegyszerűsítő moralizmus veszélyét, mégis állítható, minden békétlenség, széthúzás, a hit szent rendje elleni gesz-

tus, a Szentlélek, az Egység Lelke elleni cselekedet. Ami természetesen nem jelenti az önálló és szabad gondolkodás, az igazság keresése lehetőségének elvetését. Mint ahogyan nem jelenti az előrevivő vélemény ütköztetés lehetőségének az elvetését sem.

6. Ez a megélt szentségi természetű egység jelenti az alapját az Egyház számára a lelki, szellemi, kulturális, de a földi javak közössége megvalósítása számára is. Ami ugyancsak a megváltás kultúrájának a növekedését segítheti elő, mind a hívők, mind pedig a nem hívők számára.

2. Szent

1. Az Egyház szent. Isten élete jelenik meg az Egyházban, aki maga a Szent. Még akkor is állítjuk ezt, amikor megjelenésében mindig megjelenik a korhoz, kultúrához kötöttség, annak esetlegességeivel és törékenységgel együtt. Az Egyház úgy szent, hogy ezt a kettős arcot egyszerre fedezzük föl rajta és az Egyház tagjaiban is. A fiatal jegyest, és az idős asszonyt.

2. Az Egyházat Krisztus Lelke irányítja. Ez megjelenik a tanítás tisztaságában és épségében, az egyetlen üdvözítő igazság konkrét kultúrához, egyénhez való alkalmazásában – amit képes megszentelni – de megjelenik ez a hierarchia létében és tevékenységében is.

3. Az Egyház szentsége ugyanakkor szüntelen személyes spirituális, egzisztenciális felszólításként is megjelenik a Krisztushoz tartozók felé: *Legyetek szentek, mert én, a ti Istenetek Szent vagyok!* (vö. Lev 19,2). A szentség vágyának az ébrentartása az Egyház állandó feladata tagjaira nézve.

3. Katolikus

1. Az Egyház egyetemes. Mind történetiségében, univerzalitásában.

2. Mindenre és mindenkire kiterjedő egyetemes megszentelő feladata és lehetősége van. Így megszentelő tevékenysége irányul minden népre, nemzetre, kultúrára. Nincs kizárva abból senki, és nem veszíti erejét egyetlen konkrét személy, közösség vagy társadalom esetében sem.

3. Mindent magába foglaló, integráló szándékkal él. Nem fél egyetlen valóságtól sem, amely az emberhez tartozik. Integráló szándéka nem valami uniformizálást tűz ki maga elé célként, hanem az ember-

ben, kultúrában meglévő értékeket járja át, formálja át az Evangélium gazdagító erejével.

4. Éppen a Misztikus Test valóságából táplálkozva a Katolikus Egyházhoz való tartozás kiérlelheti tagjaiban az egyetemes gondolkodás és felelősség tudatát. A minden ember felé való jóakaratot, a legjobbat akarva és cselekedve számára. Leginkább azok felé megélve a felelősség édes terhét, akik bármilyen okból is, de nem képesek önmaguk döntéseit minden tekintetben meghozni vagy azokban kitartani. Egyetlen közösség sem tudja jól megoldani helyi feladatait, ha nem egyetemesen és az Egyetemes Egyház célkitűzéseit szem előtt tartva cselekszik. A katolikusság tágasságot, szabadságot és felelősséget jelent.

5. Az egyetemesség fölkelte a vágyat az Egyház tagjaiban az Egyház, a világ, az ember, a kultúrák gazdagságának megismerése iránt.

4. Apostoli

1. Az Egyház apostoli eredetében, amit a hierarchia méltó módon jelenít meg. Az apostolokig visszavezethető, Jézus Krisztus személyéhez kapcsoló. Nagy bizonyosság és erőforrás ez.

2. Apostoli természete szerint is, hiszen a meghívó személyes kapcsolatra épül. A Krisztus személye által megragadott tanú vonzó és meggyőző módon beszél és mutatja be Jézus személyét, tanítását és a saját életében általa történt változásokat, mely tanúságtétel elegendő az érdeklődő számára a Krisztus megismerésére vezető úton való elinduláshoz.

3. Apostoli feladatában is. Küldetését Jézus Krisztustól nyerte, aki az üdvösség jóhírének hirdetését bízta rá felelősséggel. Nem teheti, hogy nem hirdeti – minden alkalmat és eszközt megragadva – az üdvösséget. Az Egyház azért van, hogy evangelizáljon.

4. Apostoli az alkalmazott módszerek alkalmazásában is. Joggal használ föl minden olyan módszert, ami az igazság föltárására irányul, ami méltó az emberhez, ami az ember egyéni szabadságára, annak fölismerésére és növekedésére irányul.

Az Egyház módszere, Krisztus módszere: a megtestesülés – jelenlét; a kapcsolat – dialógus; a jócselekedetek – szeretet cselekedetei; az evangélium meghirdetése. Majd ezt követően a hitre való összegyűjtés, és megkerülhetetlenül – az üdvösség befogadásának reményében – a megtérésre történő felszólítás. (vö. AG 11-15)

VI. EGYHÁZHoz TARTOZÁS ERŐFORRÁSAI

Az Egyházhöz való tartozás, benne való növekedés és nevelkedés kialakít, megkíván bizonyos belülről jövő, az Egyházamat szerető magatartást. Újból- és újból csodálattal is merve föl *Isten hatalmas tetteit*, melyeket az emberért és az emberben visz véghez Egyháza által, a tanításban, a szentségekben, a szeretet cselekedeteinek megélésében, a közösség tanúságtételében, az élet szigeteivé válásában. Természetesen – mint ahogyan a családban is fájdalommal, de nagy szeretettel – látva az emberi törekenységet és annak minden következményét is.

1. Az evangélium logikája ez, *amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős* (vö. 2Kor 12,10). Számunkra is és mi magunk is *a megfeszített, de a föltámadott Krisztust hirdetjük*, aki egyszerre botrány és oktalanság, ugyanakkor Krisztus Isten ereje és bölcsessége. (vö. 1Kor 1,23-25) Isten Országát, annak életre vezető törvényeit hirdetjük, abban a tudatban, hogy akik hisznek, képesek befogadni. A befogadott tanítás pedig képes átalakítani és fölhasználni a mi emberi gyengeségeinket is az Ó minden embert üdvözíteni akaró művének megvalósításához. Az emberi korlátok, adott esetben az eszköztelenséget is fölhasználja, hogy – a korlátok ellenére is – távlatokat nyisson az ember és a közösség előtt, isteni léptékűvé téve az emberi lét lehetőségeit.

2. Az Egyházhöz való tartozásunk kiérleli a gyermekeiben a Misztérium előtti leborulás gesztusának a lelkületét. Leborulás – az Egyházat szemlélve – az Isten és az ember misztériuma előtt. Elengedve minden ítélkezést, minden hamis önmegváltási praktikát, egyedül csak az Egyház által minden emberre kiterjedő isteni irgalomban reménykedve. Vállalva Egyházamért a szenvedést, sőt tudatosan megélve azokat a kegyelem rendjében: *kiegészítem testemben, ami még hiányzik, Krisztus testének javára* (vö. Kol 1,24).

3. A tanítás befogadása, a közös ünneplés és imádság, az egymás terheinek a hordozása (vö. Róm 15,1) kialakít a tagokban egy bizonyos egyházas érzéket, mely megtanít együtt érezni az Egyházzal. Belülről, személyes hűséggel vállalni a teljes Egyházat: történetiségével, univerzalitásával aktuális feladataival együtt. Folyamatosan törekedve Egyházam lényegének, tanításának, történelmének, tevékenységének megismerésére megszületik a megfelelő képesség jól képviselni, személyemben megjeleníteni, adott esetben megvédeni Egyházamat. Kialakul egy bizonyos egyházas stílus, ami sokkal kevésbé tartozik va-

lamiféle morális imperativusz, *kell* kategóriájába, hanem sokkal inkább a családját ismerő, tudatosan vállaló felnőtt ember *hűségének* a megélési módjához.

4. Az Egyházhoz való hűség megkívánja a küzdelemre való készséget és az ehhez szükséges képességek kialakítását is. Hiszen Isten Országá Jézus Krisztustól kezdődően erőszakot szenved, küzd a gonosz lélekkel. Isten Országának harci karaktere van. Ennek a küzdelemnek pedig részese az Egyház minden tagja. Önmagában és az Egyház közösségében is. Mégis erőforrás ez. A hit küzdelme, a Szerető, az embe-
rért küzdő Isten életében való legbensőbb részesedés, egység.

5. Mert nem pusztán az emberi természet síkján játszódó küzdelemről van szó, ezért szükség van a természetfölötti eszközök használatára, segítség igénybevételére, melyekkel Egyházunk rendelkezik, és föl-
vértézi gyermekeit. (vö. *Ef 6,10-17*) Nélkülözhetetlen a küzdelemben az életszentségre törekvés szüntelen megújuló vágya, amit ébren kell tartani az egyénnek önmagában és felelősséggel társaiban is. Az Egyház szentségei, melyek Isten életét képesek adni emberi törekeny létünk és befogadó képességünk ellenére is, mint újból és újból életre kelő teremtmény, a föltámadás legyőzhetetlen erejével vértézi föl gyermekeit. *Mint akiket halálra szántak, mégis élnek, mint akiket megkínzottak, de belé nem haltak.* (vö. *2Kor 6,9*)

Mindezt a hit nagy cselekedeteiben, az imádságban, a böjtben és az engesztelés ismerjük föl, éljük meg, hálát adva Istennek, az Atyának, aki nem szűnik meg éltetni gyermekeit.

VII. BEFEJEZÉS

1. Hálával szemléljük Egyházunkat. Mint gyermek az Édesanyját. Tőle kapunk mindent, földet, országot, barátot, testvért, békét, tisztaságot, szentséget, örömet. Az Atya felénk is szüntelen kérleléssel mondja: *Fiam mindenem a tied* (vö. *Lk 15,31*).

2. Az Egyház szeretete nem elméleti, hanem nagyon is konkrét és közvetlen. Mint ahogyan az embertárs szeretete is. Szeretni a Szentatyát, a püspököt, Egyházam papjait, diakónusait, mindazokat, akik az Egyház nevében szolgálatukat végzik közösségeink javára. Szeretni, az Egyház szegényeit, mint a közösség kincseit, az útjukat kereső fiata-

lokat, az élet nehézségeivel küzdő fiatal házaspárokat és családokat, a közösségek *kipróbált hitű* időseit, a Krisztus keresztyében osztozó betegeket. Ugyanígy az életük értelmét más vallásban fölfedező embereket, szeretni a nem hívő embertársakat, akik a maguk kérdéseivel, a jó szándékú, de olykor célt tévesztő útkeresésükkel nem értik, miért ragaszkodunk Egyházunkhoz, és szeretni mindazokat, akik – vélt vagy valós sérelmeik okán – vagy valamilyen más érdekek miatt ellenségesen viseltetnek szeretett Egyházunkkal.

3. Bátran, tudatosan, a Szentlélek erejében, az Egyház lényegének megfelelően szükséges képviselni az üdvösség jó hírét. Még akkor is, amikor látszólag a világnak, környezetünknek erre a legkisebb szüksége sincs, de mégis minden vágyában, meg fogalmazott vagy meg nem fogalmazott kérdésében éppen az üdvösség – az el nem múló, méltó élet, tisztaság, a szabadság, az igaz szeretet, az igaz, a jó, a szép a szent – utáni vágy jelenik meg elnyomhatatlanul. A világnak, az embernek szüksége van az Egyházra, az Egyház Krisztusára.

4. Az Egyházhoz való tartozás nagy öröm, és nagy feladat. Ezért bátor bizalommal kell folyamatosan keresni, kérdezni, milyen a mi helyi közösségünk, a mi „Szent Egyházunk”, hogyan szolgálja az Atya embert mentő üdvözítő szándékát.

Imádság

Urunk, Jézus Krisztus! Te így szóltál tanítványaidhoz: Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket. (Jn 20, 21)

Üdvözítő Jézusom! Adj nekünk, egyházad gyermekeinek elég erőt és bátorságot, hogy a mai világban is becsülettel vállaljuk ezt a ránk bízott nemes küldetést.

Ismerjük fel, mit vár tőlünk a kor, a világ pedig lássa meg rajtunk, hogy nem meghódítani, hanem segíteni és szolgálni akarjuk.

Adj nekünk kiapadhatatlan türelmet és megbocsátást egymás iránt.

Különösen akkor, ha ugyanarról a jelenségről másképp vélekedünk.

Valóban arról ismerjenek meg bennünket az emberek, hogy szeretjük egymást.

Tudjunk példásan élni, hogy másokban is felébredszük a hozzád tartozás vágyát.

Ha pedig vétettünk egymás ellen, tudjuk a világ előtt megmutatni, miként lehet erőszak nélkül, a te szellemedben helyrehozni az elrontott dolgokat, s begyógyítani a sebeket.

Ébreszd föl bennünk a súlyos felelősséget, hogy az emberiség békéje nagymértékben tőlünk is függ.

Mutasd meg egyházadnak, mit és hogyan kell szólnia, cselekednie, hogy a világ félreérthetetlenül felismerje: a földünket megsemmisítéssel fenyegető katasztrófát csak az általad meghirdetett evangéliumi igazságok elfogadásával és azok betartásával lehet elkerülni.

Ne tórd el, Urunk, a megbélyegzést rajtunk, hogy egyházad jelenléte és erkölcsi hatalma megváltásodnak immár kétezredik évében is gyengének bizonyul egy újabb világégés megakadályozására.

Távoztasd el tőlünk a belső meghasonlás szellemét. Maradj velünk, ha elcsüggedünk sikertelenségeink és mellőztetéseink láttán. Légy velünk, miként ott voltál tanítványaiddal a viharban felborulással fenyegető csónakon.

Légy köztünk mindenütt, ott is, ahol – mint mondtad – csak ketten-hárman jövünk össze a te nevedben. Benned van, Uram, reményünk, ne hagyj soha szégyent érniünk!

Ámen.

MÁRIA-TISZTELET

Hogyan született az Egyház? Hogyan születünk mi Egyházzá? Gondolatok a Mária-tiszteletről, mint egyházi közösségeink erőforrásáról

„Asszony, nézd a fiad. Aztán a tanítványához fordult: Nézd, az anyád.” (Jn 19, 26-27) – sóhajtja el Jézus utolsó leheletével akaratát meghalása előtt, s e jézusi szándékból, és annak konkrét megtételéből – „attól az órától házába fogadta őt a tanítvány” – megszületik az Egyház.

„Maradjatok a városban, míg erő nem tölt el benneteket.” (Lk 24, 49) – halljuk ismét, mégis másként Jézus egy „másik utolsó” rendelkezését tanítványaihoz mennybemenetele pillanatában. Maradjanak tehát a városban, hogy a megígért Lélek tegye teljessé egyrészt Jézus üdvözítő művét, másrészt tegye igaz közösséggé, Egyházzá a Jézusban hívőket.

A tanítványok tehát „felmentek az emeleti terembe, ahol együtt szoktak lenni: Péter és János, Jakab és András, Fülöp és Tamás, Bertalan és Máté, Alfeus fia, Jakab, a buzgó Simon és Jakab testvére, Júdas. Mindannyian egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoztak az asszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt.” (ApCsel 1, 13-14). Aztán elérkezett pünkösöd napja, és ők „ugyanazon a helyen mindnyájan együtt voltak. Egyszerre olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat, ahol ültek. Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mindegyikükre. Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek.” (ApCsel 2, 1-4).

Érdemes megfigyelnünk, hogy Mária és a tanítványok „Jézus-hiánya” miképpen válik alapjává a közösség, az Egyház Szentlélekben való megszületésének. Mária jelen van fia elvesztésekor, és e hiányt a tanítvány barátsága, szeretete, gondoskodása lesz hivatott betölteni. Ettől kezdve Mária együtt van a tanítványokkal – egymásnak való jelenlétük erőforrás a Mester halála miatti gyászukban, és imádságos remény is, hogy hinni tudják, ami „Mózesről kezdve és az összes prófétánál írva van, vagyis hogy ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemelessen dicsőségébe.” (vö. ApCsel 24, 26-27). Amikor Jézus, a feltámadása

utáni negyvenedik napon a mennybe megy, személye fizikai jelenlétének hiánya ismét átjárja Mária, az édesanya, és a tanítványok szívét. Jézus, amint kereszthalálakor az édesanyját a tanítványra, a tanítványt, sőt a tanítványokat pedig Máriára bízta, most, mennybemenetelekor a közösségnek az eljövendő Lélek reményét nyújtja e hiány orvoslására. A közösség ismét együtt van, és a hiányukat a közös imában kinyitják a mennybement Jézus Szentlelkére, aki betölti bennük ezt a Jézusra vágyó űrt. Ez az imádkozó közösség Jézus testülete, sőt Teste lesz, az ő Egyháza, mert az ő Lelke az imában valóságosan és szétszakíthatatlanul összekötötte őket az élő Jézussal és egymással is.

Mária e közösség tagja, de ugyanakkor anyja is, annak megszületésekor. A Lélek tette őt Jézus anyjává, és fia Jézus, a kereszten adott szava és a feltámadása Szentlelke által e közösség anyjává is teszi, hiszen ahogyan az Atya Fiát e Lélek hozta el méhébe, pünkösdkor ugyanez a Lélek hozta el Mária és a tanítványok életébe, lelkébe, szívébe az örökkön élő Jézus jelenlétét. Mária anyja a Szentlélek által az Atya Fiának, és anyja azoknak, akik az Egyházban Fia Szentlelkével eltelnek.

Tisztelni Máriát az Egyháznak, mint családnak kiemelkedő, mindennapi örömnépe. Azt tiszteljük, aki közülünk való, aki velünk egy, de kegyelmei révén mégis kiemelkedik közülünk: az ő kötődése Jézushoz, akit követünk, akinek átadtuk az életünket más, mint a mi kötődésünk, hozzá fűződő viszonyunk. Ő nemcsak Jézus anyja a Szentlélek által, hanem ami anyánk is a Szentlélek ajándékaént. Ebből is látjuk, hogy Mária tisztelete az Egyházban nem merül ki az ő közbenjárásának kérésében, már csak ezért sem, mert ő nem helyettünk, és nálunknál jobban imádkozik, amikor közbenjár értünk, hanem mindig velünk, az egész Egyházzal közösen kéri, értünk és velünk, az Egyházat éltető Szentlelket. Mária tisztelete az ő elismerése, csodálata, az ő közbenjárásának kérése, és az Egyházhoz tartozásunk örömeinek, szépségének felfedezése is: mi Jézus, Mária Fia közösségéhez, Egyházához tartozunk.

Mária közbenjárását kérni nem más, mint vele együtt kérni a Szentlelket, hiszen minden kérésünkben és kérésünkhöz „mennyeivel inkább adja a mennyei Atya a Szentlelket azoknak, akik kéri tőle.” (Lk 11, 13). Ezért nem lehet bennünk kétség afelől, hogy meghallgatást nyert-e a ké-

résünk, hiszen pont Mária segítő jelenléte az imánkban bizonyítja, hogy többet is kaptunk, mint amit kértünk: Jézus Szentlelkét.

Mária tisztelete az ő dicsérő csodálata, és a személye feletti öröm kifejezése is. Az ószövetség dicső és hős asszonyainak (pl. Debóra, Judit, Rút, Eszter) történetei a történelmi tetteik mellet jövődölések is arról az asszonyról, akinek „öltözete a Nap, lába alatt a Hold, fején tizenkét csillagból korona” (Jel 12, 1), s akit az Egyház a teremtmények közül a legnagyobb isteni kegyelemre méltatottal, Máriával azonosít. Hiszen „Akit ég, föld, tenger és egek imádva, áldva zengenek: a hármasság Urát Mária méhe fogja át. Kit mindenek, a hold s a nap örök Uruknak vallanak, a Szentlélekkel áthatott leány testében nyugodott. Áldott vagy boldog Szűzanya! Mindenek teremtő Ura, bár tenyerén a nagyvilág, szent méhed rejtekébe szállt.” (Himnusz Mária zsoltosmájából).

Mária lelkesége az Egyház tagjai számára a közösségépítés alapvető kérdéseit hordozza: Vajon mi miként „oldjuk meg” Jézus hiányunkat, amikor távolinak érezzük magunktól az Urat? Tudom-e, akarom-e ilyenkor Jézus Szentlelkét hívni? Hiszem-e, hogy az Egyház, amelyhez a keresztségem óta kapcsolódom Jézus Lelkében áll fenn, vagyis sokkal több, mint emberi intézmény? Tudok-e együttimádkozni az Ur tanítványaival? Az imáimban mekkora szerepet kap a Szentlélek hívása? Megértem-e, hogy a Mária-tisztelet, amely több mint „régies jámborság” a hitem szépségét és értékét mutatja meg nekem? Példa-e nekem Mária hite, imája, Jézus Lelkére nyitott élete?

Imádság

Ó gyűdi Mária, Egyházunk anyja és a mi nővérünk, kérd velünk egyházközségünk és egyházmegyénk megújulásáért halálon győztes Fiad Szentlelkét!

Ámen.

A VASÁRNAP MEGSZENTELÉSÉNEK PARANCSA

1. A vasárnap megszentelése az apostoli hagyományra vezethető vissza, végérvényesen pedig Jézus Krisztus feltámadására. A vasárnap az a nap, amikor nem a földi dolgokra, hanem Jézusra tekintünk. Hat napig munkával igyekszünk megszentelni a világot és benne saját életünket. A vasárnap „minden szentség forrására”¹ irányítja figyelmünket, ahogy már Pál apostol is buzdított:

„Ha tehát Krisztussal feltámadtatok, keressétek, ami fönt van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján. Ami ott fenn van, arra legyen gondotok, ne a földiekre. Hiszen meghaltatok, és életetek Krisztussal el van rejtve az Istenben. Amikor majd Krisztus, a mi életünk megjelenik, vele együtt ti is megjelentek dicsőségesen.”²

2. A vasárnap megszentelése az apostoli hagyományra vezethető vissza, végérvényesen pedig Jézus Krisztus feltámadására. A keresztény hagyomány a „nyolcadik nap”-nak nevezi a vasárnapot, amely az Egyház tulajdonképpeni ünnepnapja, melyet az eukarisztia ünneplésével, sajátos örömben és pihenéssel kell megünnepelni:

„Az Egyház a húsvéti misztériumot a Krisztus föltámadása napjából eredő apostoli hagyományra támaszkodva, a nyolcadik napon ünnepli, melyet méltán neveznek Úr napjának, *dies dominicának*. E napon ugyanis a Krisztus-hívőknek össze kell jönniük, hogy **hallgatván Isten ígését és részesedvén az Eucharishtiában** megemlékezzenek az Úr Jézus szenvedéséről, föltámadásáról és dicsőségéről, hálát adván Istennek, aki őket „*élő reményre szülte újjá Jézus Krisztusnak a halálából való föltámadása által*” (1Pét 1,3). Így tehát a **vasárnap az ős ünnepnap**, amit a jámbor hívekkel meg kell ismertetni és a lelkekre kell kötni, úgy, hogy ez a nap az **öröm és a munkaszünet napja is legyen**. Más ünnepet nem szabad elébe helyezni, kivéve a valóban legnagyobb jelentőségűeket: az Úr napja ugyanis az egész liturgikus évnek **alapja és magja**.”³

3. A vasárnap napjainkban kettős arculatot mutat:

- a keresztények számára az Úr feltámadásának emléknapja maradt, amelyen a hívők tartózkodnak minden olyan tevékenységtől, amely megzavarná a vasárnap sajátos emelkedettségét és hangulatát, valamint összegyűlve együtt adnak hálát a teremtő és megváltó Istennek;
- egyrészt a szekularizált világban a vasárnap a szociális berendezkedés egy messzemenően támogatott eleme lett, másrészt, éppen mint ilyen szembeötlő tartalmi változásoknak hordozója, keresztény tartalmi elmeivel ellenétes és ellentmondásos változtatásoknak célpontja.

4. „Ez nem működik nálunk” – hangzik sokszor életünk dolgairól a panaszos szó. A mai szóhasználat emberi dolgainkat a gépek működéséhez viszonyítja. Mintha fel akarnánk adni szabadságunkat, kreativitásunkat és szeretnénk elrejtetni talentumainkat⁴. Az ember nem örökön dolgozó gép, hanem a munka rendje feltételezi a pihenés rendjét. Isten teremtését már így mutatja be a szentírás is:

Így készült el a föld és az ég minden bennelevővel együtt. Isten a hetedik napon befejezte művét, amit alkotott. A hetedik napon megpihent munkája után, amit végzett. Isten megáldotta és megszentelte a hetedik napot, mert azon megpihent egész teremtő munkája után.⁵

Szent Jeromos már összekapcsolja a vasárnapot az erkölcsi szabadsággal is. Az ember nem csak a munkában Isten képe, hanem a műveitől való függetlenségben is. A feltámadás napján istengyermezségünket is ünnepeljük, azt a szabadságot, melyet Krisztus szerzett meg nekünk:

„Azok (a zsidók) szombaton nem végeztek semmilyen szolgálai munkát; mi pedig az Úr napján, vagyis a feltámadás napján semmilyen szolgálai dolgot sem teszünk, mert a szenvedélyeknek és a bűnnek nem szolgálunk. Aki pedig bűnt követ el az szolgálja a bűnnek.”⁶

5. Háromarcú nap: a múlt, a jelen és jövő

- A vasárnapi összejöveteleinken a múltba tekintünk: megemlékezünk Isten nagy tettiről, amelyet jelesül Krisztusban mutatott meg, különösen az ő feltámadásban. Ezért a vasárnap a megemlékezés napja.
- A vasárnap a jövőbe mutató nap is, hiszen az Atya Jézusnak a halál-

ból való feltámasztása által élő reménységet adott nekünk. Vasárnap előre is tekint a keresztény ember, az Úr „nagy napjára”, arra, amikor újra eljön. Amikor majd – reményeink szerint – az áldottak oldalán állhatunk.

- Vasárnap a keresztény közösség összegyűlik, hogy ünnepelje a körében a szentségi jelekben jelenlévő Urat. Ez a közösség, a *communio*, amely már nem csak emberek közössége, hanem emberi közösség Jézussal.

Vasárnap, amikor Isten szavát és Fiának áldozatát ünnepeljük, arra „a két változhatatlan dologra figyelünk: amelyben Isten nem téveszthet meg, erős támaszt kaptunk, mi, akik arra törekszünk, hogy az előttünk levő reményt megragadjuk. Lelkünk biztos és szilárd horgonya ez, amely a függöny mögé ér, ahová elsőnek lépett be értünk Jézus, a Melkizedek rendje szerint való főpap”⁷.

Vasárnap keressük azt, ami odafönt van!

¹ Vö. II. Eukarisztikus ima.

² Kol 3,1-4.

³ SC 106. p.

⁴ Érdemes felolvasni a talentumokról szóló részt pl. Mt 25,14-30.

⁵ Ter 2,2–3.

⁶ Szent Jeromos (+420), Húsvéti kommentár.

⁷ Vö. Zsid 6,18-20.

Imádság

Teremtő Istenem! Egész héten vártam ezt a napot, hogy egy kicsit kipihenhessem magam, hogy ebben a lázas rohanásban lélegzethez jussak – testben, lélekben egyaránt. De vajon értünk-e még hozzá, miképp kell megszentelni a vasárnapot, hogyan kell úgy pihenni, szórakozni, fölfrissülni, hogy holnap, hétfőn reggel ne még keserűbb szájjal kezdjük a hetet?

Harangszó hív ma bennünket házadba, Istenünk, hogy nevedben összegyűlve, közösen ünnepeljük meg szent Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak keresztáldozatát. Vajon eléggé ismerem-e egyházközségünk tagjait? Nem kellene-e egyszer kicsit ott

maradnom, hogy legalább néhányukat közelebről megismerjem? Hátha éppen én segíthetnék nekik valamiben...

Te azt mondtad, Jézusunk, hogy bennünket, keresztényeket arról ismerjenek meg az emberek, hogy szeretjük egymást. Vajon meglátszik ez a mi egyházközségünkön? S ha nem, bele szabad ebbe törődnünk?

Szentlélek Úristen! Ébreszd föl a mai szentmisén közösségünkben az egymásrautaltság tudatát és az együvé tartozás érzését! Hadd legyünk valóban kovásza és sója a világnak, ahogy ezt te akartad.

Istenem! Áldd meg ma egész egyházközségünket, s adj mindannyiunknak derűs, békés vasárnapot!

Ámen.

Assisi Szent Ferenc

NAPHIMNUSZ

*Mindenható, fölséges és jóságos Úr,
Tiéd a dicséret, dicsőség és imádás,
És minden áldás.
Minden egyedül téged illet, Fölség,
És nem méltó az ember, hogy nevedet kimondja.
Áldott légy, Uram, s minden alkotásod,
Legfőképpen urunk-bátyánk, a Nap,
Aki a nappalt adja
és aki reánk deríti a te világosságod.
És szép ő és sugárzó, nagy ragyogással ékes:
A te képed, Fölséges.
Áldjon, Uram téged Hold nénénk
és minden csillaga az égnek;
Őket az égen alkotta kezed fényesnek, drágaszépnek!
Áldjon, Uram, tégedet Szél öcsénk,
Levegő, felhő, jó és rút idő,
kik által élteted minden te alkotásodat.
Áldjon, Uram, tégedet Viz hugunk,
oly nagyon hasznos ő,
oly drága, tiszta és alázatos.*

Áldjon, Uram, Tűz bátyánk;
Vele gyújtasz világot éjszakán.
És szép ő és erős, hatalmas és vidám.
Áldjon, Uram, téged Földanya nénénk,
Ki minket hord és enni ad.
És mindennemű gyümölcsöt terem,
füveket és színes virágokat.
Áldjon, Uram téged minden ember,
ki szerelmedért másnak megbocsát.
És aki tűr gyötrelmet, nyavalyát.
Boldogok, kik tűrnek békességgel,
Mert tőled nyernek majd, Fölséges, koronát.
Áldjon, Uram, nővérünk, a testi halál,
Aki elől élő ember el nem futhat.
Akkik halálos bűnben halnak meg, jaj azoknak,
És boldogok, akik magukat megadták
te szent akaratomnak,
Második halál nem fog fájni azoknak.
Dicsérvétek Uramat és áldjátok,
És mondjátok hálát neki,
és nagy alázatosan szolgáljátok.

(Sík Sándor fordítása)

Az 1703-1711-es Rákóczi-szabadságharc alatt, miközben újra csodás jelenések történtek, a kegyszobrot a veszedelmek elől először Siklósra, majd Eszékre menekítették. E kegyszobor jelenleg is az eszéki ferences templomban látható.

1713-ban NESSELRODE FERENC pécsi püspök új szobrot adományoz a kegyhelynek, ez áll jelenleg is a főoltár trónusán.

A hívek adományaiból és a BATTHYÁNY család támogatásával 1739-42 között megnagyobbítják a templomot és felépítik a rendházat.

Folytatódnak a csodás gyógyulások, melyekről 1723-99 között, 302 esetet jegyeztek fel a zárda évkönyveiben.

A csodás gyógyulások miatt 1805-ben VII. Pius pápa Máriagyúdot hivatalosan is kegyhellyé nyilvánítja.

A gyűdi zarándokok kedvelt ájtatossági helye a Fájdalmas Szűzanya szobra, melyet 1860-ban állítottak. A szobortól a hegyoldalon felfelé vezet az út a jubileumi kereszthez. E keresztet a keresztény Magyarország 900 éves fennállása emlékére állíttatta HETYEI SÁMUEL pécsi püspök.

A nyári zarándoklatok sokasága miatt a templom kicsinek bizonyult, ezért 1937-38 között megépítik a templom melletti szabadtéri oltárt.

1950 szomorú esztendő a magyarországi egyházak számára. Államosítják az iskolákat, feloszlatják a szerzetesrendeket és június 10-én Máriagyúdról is távozniuk kell a ferenceseknek. A kegyhely gondozását egyházmegyes papok veszik át.

1991-ben szükségessé vált a templom és a tornyok tetőcseréje, 1993-ban kívülről, 1994-ben belülről festik ki a templomot. 1996-ban felújításra kerül a régi padlózat, s így nyeri el a templom mostani formáját.

2008. szeptember 14-én hirdette ki JULIUSZ JANUSZ apostoli nuncius, hogy a pápa a máriagyúdi kegytemplomot BASILICA MINOR rangra emelte.

Ma is ezrek és ezrek jönnek egy-egy búcsú alkalmából, és keresik azt a belső megnyugvást, amit a világ – bármilyen gazdag is – nem nyújthat.

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE MILLENNIUMI HIMNUSZA

Szövegét írta: Bognár Attila plébános

Dallam: SzVU 280B

1. Évezred Te szent kezekben
Istenünk és jó Atyánk,
Esdő kérés, hálaének
Szálljon Hozzád, égbe fel!
Krisztus, népünk szívét, lelkét
Formáld újjá, kérlelünk,
Ellenálljunk minden rossznak,
Védj meg minket, légy velünk!

Szentek ajkán hő ima zeng,
Mondja velük nemzetünk:
Forrjon eggyé égben s földön,
Glória néked, Istenünk!

2. Hű pátrónánk, Gyúdi Szent Szűz,
Századoknak útjain,
Szent Mór püspök bölcs hitével
Álljuk sorscsapásaink.
István, Margit, Szent Erzsébet,
Imre s László Szent Király,
Hogyha velünk esdekelnek
Hisszük: népünk talpra áll!

Szentek ajkán hő ima zeng,
Mondja velük nemzetünk:
Forrjon eggyé égben s földön,
Glória néked, Istenünk!